

SOMMARNUMMER • ÅRGÅNG 83 • NR 2
Berga i JUNI 2023

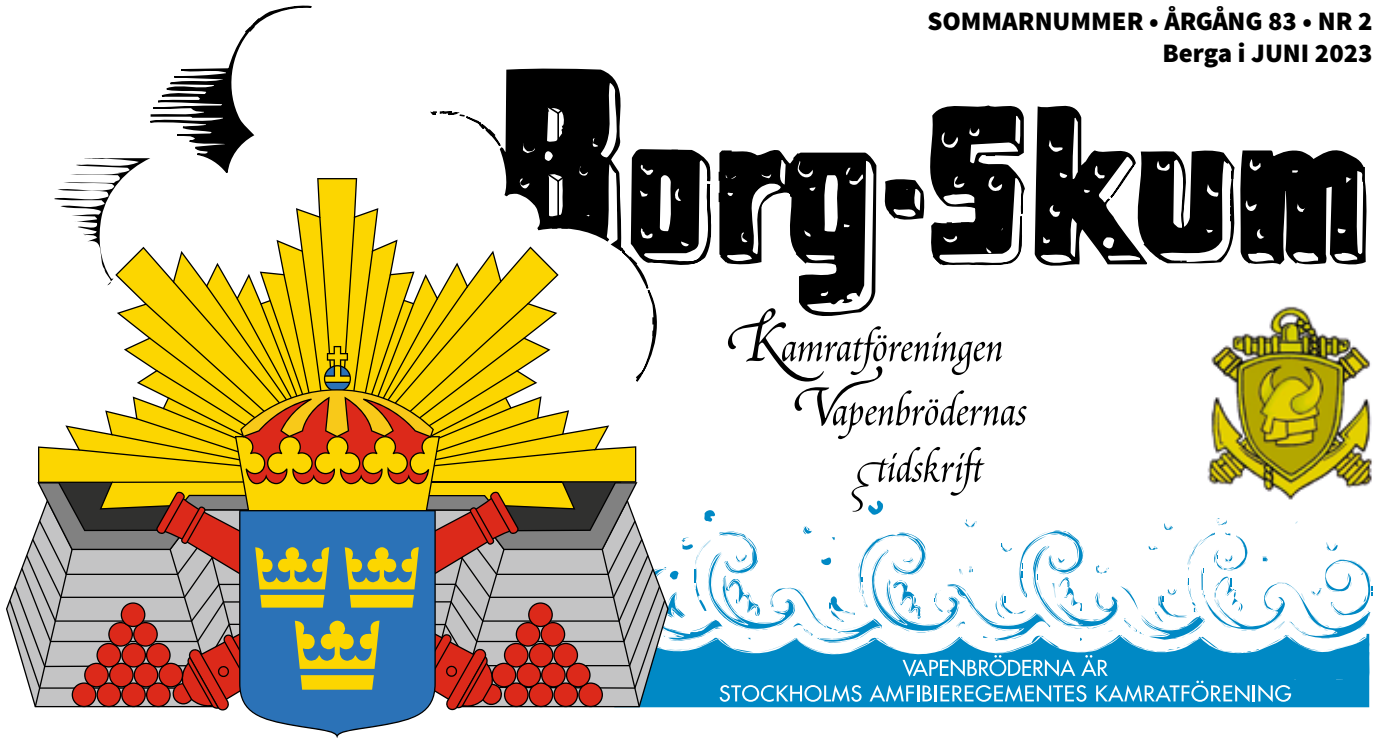

Foto: Ditte Boysen Ruge/Försvarsmakten

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

AV: HANS GRANLUND

Jag sitter i Kiev och skriver detta. Flyglarmet ljöd precis. För vilken gång i ordningen minns ingen längre. Den sedan länge emotsedda Ukrainska motoffensiven har inletts. Mycket hänger på hur den kommer att utveckla sig och när ni läser detta vet vi kanske en del av det svaret.

Offensiven kommer att vara kostsam. Det vet alla. Men vad är priset för frihet? Ingen vet exakt men att det är högt det kan vi ana. Och att det är sannolikt värt det. För vad är alternativet.

Men en del vet vi sedan länge och det är att militär verksamhet inte bara byggs på materiel och taktik. Den byggs än mer på förbandsanda och kamratskap. Viljan att göra det som krävs, att alltid excellera och att alltid göra det bästa med det som är givet. Det finns uppgifter som talar om att en till stora delar helt avgörande faktor de första kritiska

dygnen efter den ryska fullskaliga invasionen tidigt i fjol var just denna offervilja. Viljan att göra det som krävdes, även till det yttersta priset. Många är historierna om hur en enskilds insats gjorde en skillnad. Hur en duell i ett gathörn mellan en ensam skytt med ett pansarskott och en framrullande vagn där vägen till Kiev låg öppen bakom skytten avgjordes till skyttens fördel men till det yttersta priset. Kanske för att han visste vad hans insats betydde, att han medvetet exponerade sig för att få ett bättre skott, och därmed lyckades stoppa första vagnen och fick resten av den kolonnen att ta en annan väg där de sen kunde bekämpas.

Varför gör man sådant. Det vanligaste svaret är det tidlösa. Man gör det för kamraterna, för förbandet och ofta mot bakgrund av det arv som man känner att man är en del av. Tillsammans kallas det stridsvilja.

Stridsvilja är inget som explicit kan tränas. Den växer fram. Den utvecklas ur den känslan som omgivningen förmedlar. Av känslan av att tillhöra något, att göra skillnad, att vara sedd, uppskattad och att vara behövd. Det är något alla människor behöver men som ofta i en situation som en strid när allt kan stå på spel är det som binder oss samman.

För inte så lång tid sedan avslutades årets stora Försvarsmaktsövning Aurora. För första gången på lång tid uppträdde samtidigt två amfibiebataljoner. Det är ett stort steg framåt och ett tydligt tecken på att tillväxten och allas hårda arbete nu börjar ge resultat. Vi vet också att ny materiel är på väg in i organisationen även om den alltid tar lite längre tid på sig än vad vi skulle vilja. Mycket återstår men återigen uppvisade amfibieförbanden sin förmåga att lösa uppgifter längs våra kuster.

VAPENBRÖDERNA

Kamratföreningen Vapenbröderna är Stockholms amfibieregementes kamratförening. Föreningen ger ut tidningen

Borg-Skum fyra gånger per år. Mer information om föreningen finns på vår hemsida

www.vapenbroderna.se

Följ oss även på facebook och Instagram

vapenbroderna1899@gmail.com

Föreningens adress och tel:

Kamratföreningen Vapenbröderna
c/o Stockholms amfibieregemente
by Breidablick, 130 61 Hårsfjärden
info@vapenbroderna.se

Skattmästarens adress och tfn:

Marie Wall
Klippgatan 16C Lgh 1605 · 171 47 Solna
Mobil 070 886 50 25
evmavi03@gmail.com

Årsavgift:

200 kr
Famijemedlem 100 kr

Bankgiro:

473-0537

Swish:

12 34 35 29 28

REDAKTION

Redaktör tillika ansvarig utgivare:

Victor Ihre Persson
Mobil 0708 66 73 00

Redaktionsmedlem:

Carl von Gerber
Mobil 073 181 48 87
red@vapenbroderna.se

Utgivning:

Fyra nummer per år

Layout:

ANV Grafiska AB
Mobil 070 781 86 04
gunilla@anv.se

Tryckeri:

Tryckeri AB Orion

Scanna QR-koden för ansökan om medlemskap

**Adressändring
meddelas skattmästaren**

ETT ROP PÅ HJÄLP!

AV: VICTOR IHRE PERSSON

Rubriken är kanske något överdriven, men faktum är att vi i redaktionen behöver er hjälp. Vi har sagt det tidigare och säger det igen – Den bästa medlemstidningen är den där föreningens medlemmar själva är med och bidrar. Något många av er är väldigt duktiga på att göra, men som vi i redaktionen hoppas att föreningen som helhet ska kunna bli ännu bättre på.

I de intervjuer vi brukar göra för tidningen med representanter från förbundet ställer vi ofta den avslutande frågan om hur de ser på Vapenbrödernas roll och funktion i förbundets fortsatta utveckling. Inte sällan har ni i föreningen blivit refererade till som en oerhört viktig kunskapsbärare. En kunskaps-

bärare som genom kunskap, erfarenheter och historier om *“hur det var förr”* kan hjälpa dagens soldater och officerare att utveckla morgondagens förmågor.

Borg-Skum utgör i detta sammanhang ett viktigt verktyg för kunskaps-spridning. Det är i mångt och mycket genom den som vi når ut till förbundet idag. Därför uppmanar vi i redaktionen er – hjälp oss att hjälpa förbundet att bättre förstå sin historia. Skicka in era gamla bilder och dela med er av era minnen, historier och reflektioner från förr. Allt är välkommet och uppskattat. Stort som litet! Det är genom dessa historiska tillbakablickar vi som föreningen kan stötta förbundet framåt!

NYA MEDLEMMAR

VI HÄLSAR DIG VÄLKOMMEN I KAMRATKRETSEN

Magnus Dittmer,
Saltsjö Duvnäs

Malik Hussein,
Västerhaninge

Göran Undén,
Stockholm

ÅK MOT SYD, NORD, ÖST ELLER VÄST, VI KÖR TILL EN SKOLRESA ELLER FRÅN DIN FEST

Förutom att köra er dagligen i tjänsten så kör vi er gärna även privat efter era önskemål.

Boka din buss:
www.westinbuss.se
08-545 424 20

WESTIN BUSS

RAPPORT FRÅN ÅRSMÖTET

Vapenbrödernas årsmöte genomfördes den 6 maj på Berga och Amf 1 mitt under pågående försvarsmaktsövning Aurora 23 (därav fältuniformen på vissa deltagare). Vid mötet genomfördes också medaljering och två intressanta föredrag.

Eftersom *ordförande Hans Granlund* befann sig på annan ort, närmare bestämt i Ukraina, så fick *1.e vice ordförande Staffan Vestin* leda mötet vilket han gjorde på ett föredömligt sätt. Traditionsenligt inleddes mötet med parentation varvid avlidna medlemmar omnämndes. Därefter avhandlades verksamhetsåret 2022 och efter att revisorns utlåtande lästs upp kunde årsstämman gå till beslut att ge styrelsen ansvarsfrihet. Styrelsen kände härvid lättnad. Därefter var det dags att presentera förslag på ny budget som utan någon längre diskussion fastställdes. Valberedningen, som behövt anstränga sig lite mer utöver det vanliga,

föredrog sitt förslag på ny styrelse. Det blev inga längre diskussioner kring den här punkten heller utan förslaget antogs enhälligt. Således blev det en viss förändring av styrelsen med en del nyförvärv som vi hälsar varmt välkomna att förvalta en anrik tradition. Samtidigt vill vi passa på att tacka dem som lämnar för det engagemang de ägnat åt föreningen. Och naturligtvis vill vi tacka valberedningen för ett väl utfört arbete med rekryteringen.

Efter den formella delen av mötet genomfördes medaljering av tre medlemmar som förtjänstfullt bidragit till föreningens verksamhet på olika sätt. *Staffan Vestin* tilldelades medalj i *guld*, *Tommy Aasa* tilldelades medalj i *silver* och *Christer Sandström* tilldelades medalj i *brons*. *Christer* som inte kunde närvara vid mötet tilldelades medalj strax efteråt av *Jan Fredriksson*.

Mötet följdes av två intressanta föredrag. Först av *regementschefen öv Adam Camél* som berättade om vad tillväxt innebär för regementet. Det var en och annan som nog kände igen sig i det som just nu håller på att (åter-) skapas i form av en modern basorganisation – marin militärbas. Parallellt med den utvecklingen pågår även etablering av marin basbataljon och utveckling av Amfbat mot en delvis nygammal organisation men med helt ny materiel. Sammantalet kan sägas att det händer väldigt mycket på Berga och i Marinen.

Övlt Peter Lidén, tidigare militärattaché stationerad i Kiev, var den andre föredragshållaren. Han berättade om kriget i Ukraina på ett mycket intressant sätt utifrån de personer som vi hört talas om i media och vilken roll de har haft eller har i kriget. Det är imponerande att hålla reda på alla aktörer, deras förhållande och relationer. Mer om *Peter* i en annan del av tidningen.

RAPPORT FRÅN PUBAFTON

Den 18 april genomfördes *pubafton* på Försvarshögskolan med föredrag. Inte helt oväntat var temat Ukraina. Det föll sig naturligt att ställa frågan till *övt Peter Lidén* om han inte kunde hålla ett kortare föredrag, vilket han ställde sig positiv till. *Övlt Lidén* tjänstgör idag som militär lärare i operationsplanering vid FHS och har varit försvarsattaché till Ukraina, Georgien och Moldavien mellan 2015 och 2019.

Föredraget handlade om hur olika aktörer ser på kriget och relationen mellan Ukraina och Ryssland. Det är särskilt intressant att notera att några år före den storskaliga invasionen var stödet från politiskt håll till den ukrainska militären inte särskilt stort. Man kan ju tycka att det är märkligt med tanke på den relation Ukraina hade med Ryssland då och i synnerhet efter annek-

teringen av bl.a. Krim. Men det fanns kanske inte i deras föreställningsvärld att Ryssland skulle genomföra en så omfattande invasion. En annan sak som förvånar är hur Ryssland kunde underskatta den ukrainska förmågan. Visserligen var det "nära" att operationen skulle lyckas. Planen var ganska enkel: ta Kiev och därmed presidenten, deportera eller på annat sätt göra sig av med dem som utgör det största hotet och motståndet och därefter ta kontroll över landet eftersom ryssarna bedömde att majoriteten av invånarna ansågs vara tillräckligt fogliga att inordnas sig under rysk styrning. Nu blev det inte riktigt så och ett av skälen kan tillskrivas Ukrainarnas motståndsvilja. Vidare pratade *Peter* också om den ukrainska krigsindustrins betydelse för kriget. Industrin är av naturliga skäl

känd med tanke på att Ukraina en gång i tiden tillhörde Sovjet. Den har naturligtvis blivit hårt utsatt vilket är fullt begripligt ur ett militärt perspektiv. Men ukrainarna har ändå lyckats upprätthålla viss produktionskapacitet trots att de ständigt lever under hot och då och då blir attackerade. Efter ett mycket intressant föredrag fortsatte *pubaftonen* och naturligtvis kretsade många samtal om kriget i Ukraina. *Pubaftonen* är en trevlig aktivitet med möjlighet att träffa f.d. kollegor. Så boka in nästa tillfälle som är planerad till **16 november** på FHS. Håll utkik på vår hemsida och vår Facebookgrupp för aktuell information om våra aktiviteter.

Det är vår strävan att arrangera någon form av föredrag i samband med t.ex. en *pubafton*. Vi tar tack samt emot förslag på tips och idéer. Mejla till info@vapenbroderna.se

NY MEDLEMSADMINISTRATION

Nu har även tiden kommit till vår förening då det är dags att lämna det gamla hantverket med att sköta medlemsadministrationen av en person i Excel. Styrelsen har beslutat att anlita *Föreningsupport* för att hantera föreningens medlemsregister. Det finns flera skäl till det som till exempel säker datalagring, aktuella och uppdaterade uppgifter över medlemmar, uppföljning av inbetalning av medlemsavgifter

och GDPR. Med det nya systemet kan var och en uppdatera sina uppgifter och se om avgiften är betald. Vi har också möjlighet att på ett betydligt enklare sätt kommunicera med medlemmar via mejl, SMS eller på ett mer traditionellt sätt via post.

För mer information om arbetsläget se vår hemsida

www.vapenbroderna.se

Vi kommer skicka ut mer information om inloggning till medlemsadministrationen via mejl och/eller SMS till dem som har angett dessa kontaktuppgifter. Övriga kommer vi kontakta på annat sätt för att säkerställa att vi har rätt och aktuella uppgifter.

Vi vill samtidigt passa på att påminna om att betala årsavgiften. Du betalar in årsavgiften genom att antingen **Swisha** till **123 435 29 28** eller sätt in på föreningens **bankgiro 473-0537**. Ange ditt namn och födelsedatum som betalningsreferens!

VAPENBRÖDERNAS MEDVERKAN PÅ VETERANDAGEN

Även i år var vår fana representerad på *Veterandagen* som firades traditionsenligt den 29 maj vid *Sjöhistoriska museet* i Stockholm.

Det har blivit ett stort och välbesökt arrangemang och i år uppmärksammades FM deltagande i Förenta Nationernas insats i Libanon, UNIFIL där många av våra kamrater tjänstgjort på ett förtjänstfullt sätt, ett extra erkännande uttrycktes av ÖB. I år fördes Vapenbrödernas fana av serg. *Rasmus Hagelberg*.

VAPENBRÖDERNAS NYA STYRELSEN

Vid årsmötet den 6 maj beslutades om följande sammansättning av styrelsen:

Ordförande *Hans Granlund*

1.vice ordf *Anders Enström*

2.vice ordf *Örjan Möller*

Skattmästare *Marie Wall*

Sekreterare *Magnus de Jong*

Redaktör *Victor Persson*

Ledamöter *Carl von Gerber*

Lars Inge Pettersson

Per Brännhammar

Irene Clement

Patrik Holmlin

Svenåke Wikström

Leif Eriksson

Caroline Cordshagen och

Jan Fredriksson.

Suppleanter *Peter Thomelius och*

Peter Brynger.

Revisorer är *Staffan Vestin och*

Tommy Aasa samt

suppleant *Christer Sandström.*

Valberedningen består av

Göran Mattsson,

Anders Boman och

Fredrich Sperling

Foto: Örjan Möller

KAMRATFÖRENINGSTRÄFF I HÄRNÖSAND

Som meddelats på hemsidan och i vår facebookgrupp genomförs årets kamratföreningsträff i Härnösand och KA5 med omnejd. All nödvändig information om träffen finner du på vår hemsida. Möjligen kan det finnas någon plats kvar vid utgivningen av detta nummer. Är du intresserad av en plats mejlar du till vapenbroderna1899@gmail.com

NOTERA 26 OKTOBER I KALENDERN

HÖSTMÖTE

Höstmöte är inplanerat att genomföras den **26 oktober kl 18.30**. Platsen är ännu inte fastställd mer än att det blir i Stockholmsområdet. Kostnaden kommer ligga på ca 300 kr för middagen och del i lotteriet.

C AMF 1 HAR ORDET

AV: ADAM CAMÉL, C AMF 1

VAPENBRÖDER!

Då har årets stora händelse, försvarsmaktsövningen Aurora 23 genomförts. Vissa har säkert följt övningen via olika medier, medan andra har deltagit på ett eller annat sätt.

Huvudövningsperioden för Amf 1 med ingående delar var 26 april till 11 maj. 2. Amfibiebataljonen med underställt kompani ur Nylands brigad övade sjöövervakning, sjöfartsskydd och kustförvarsoperation mellan Oskarshamn och Söderarm. Bataljonen löste sina uppgifter på ett bra sätt och det är kul att se hur relativt enkelt samarbetet mellan de finska och svenska enheterna går. Inom vissa områden, exempelvis sjömålsstrid med robot, komplementerar vi varandra med olika robotsystem som borde innebära en större utmaning för motstånda-

ren. Även arbetet i den mixade bataljonsstaben flöt på väldigt bra och där var ledningsträningsovningen *Kesi*, som genomfördes vecka 5 i Finland, en framgångsfaktor. *Kesi* är en årligt återkommande övning tillsammans med den finländska brigaden.

Chefen Nylands brigad, kommandör Jyri Kopare, besökte övningen under två dagar. Jyri tillträdde befattningen i mitten av februari i år och det var första gången vi träffades. Det blev ett bra besök och vi kan konstatera att den övergripande ambitionen och planeringen för vårt samarbete ligger fast. Det innebär i stora drag att vi ska vidmakthålla en svensk-finsk amfibiestridsgrupp, likt den som övade under Aurora. Vidare planerar vi för några återkommande aktiviteter. *Kesi* som nämnt, en bekämpningsövning

och någon övning. Vi diskuterade självklart också NATO. Dels konsekvensen för vårt samarbete om ett svenskt medlemskap dröjer och vad NATO-medlemskapet kan innebära i framtiden. Även om mycket är oklart så bedömer inte vi att en kortare fördröjning från svensk sida, upp till ett år, spelar någon roll. Däremot är det svårare att förutse vad inträdet i alliansen innebär för oss. Men jag tycker att NATO borde låta samarbetet fortsätta i någon form eftersom vi innehar unika och efterfrågade förmågor. Jag kommer definitivt att återkomma i ärendet allteftersom vi blir klokare.

För den Marina militärbasen Haninge (MMH), där jag övade i befattning, har övningen varit lyckad och väldigt betydelsefull. För militärbasutvecklingen, vilken jag har skrivit om tidigare, var Aurora en mycket bra hävstång. Övningsmomenten för MMH har bl.a. varit mobilisering av pliktpersonal både till 2. amfbat och militärbasen. Vi har stöttat 4. Sjöstridsflottiljens

Foto: Ditte Boysen Ruge/Försvarsmakten

och 2. amfbat aktivering. Vi fick 29. Hemvärnsbataljonen oss underställda under de första dagarna för skydd och bevakning. Skarpa planer och rutiner för militärbasens bevakning har utarbetats, bl.a. av elever från FHS som övade med oss. Vi har övat ledning och stabsrutiner, logistikstöd, samordning med sidoordnade förband, mm, mm. För äldre vapenbröder som har upplevt marinkommandostrukturen, etc. så är detta inget nytt. Men för oss har det varit början på en ganska omfattande och lång resa i att göra ett krigsförband som ska kunna lösa uppgifter under fred, kris och krig. Övningen hade inte kunnat komma bättre i tid än den gjorde. Nu börjar ett grannliga arbete att ta hand om alla kloka erfarenheter som har dragits under övningen. Jag börjar redan nu se fram emot Aurora 26 då jag förväntar mig att vi ska kunna lösa de allra flesta uppgifterna enligt vårt kravdokument.

Parallellt med övningen har givetvis de vanliga PROD-uppgifterna fortsatt. Det innebar att den redan anorektiska staben fick ännu mera att göra och dessutom var tvungen att leva i olika verkligheter. *Stabschefen, Carl von Gerber*, har haft bråda dagar med att leda en krigs- och en fredstab samtidigt. *StfC Amf 1, Patrik Berge*, var dessutom under övningen övningsledare Amfibie. Så stabschefen fick ta ett ännu större ansvar.

Jag vill tacka alla inblandade för en väl genomförd övning. Vi har överlag levererat ett bra resultat, samtidigt som vi självklart har dragit en stor mängd erfarenheter som vi kommer att ta med oss i den fortsatta utvecklingen. Men sammanfattningsvis så har vi blivit farligare för fienden.

Lite kort om framtiden. I mitten av juni har vi MUCK för årsklassen. Efter det så kommer en välförtjänt ledighet så att vi med nya krafter kan ta emot de nya soldaterna till

amfibiebataljonen och den marina basbataljonen i augusti. I augusti har vi vår introduktionsresa för våra nya officerare och medarbetare. Jag ser fram emot den resan då vi får beskriva vår historia och vårt arv till dem. Jag tycker att det är en viktig företeelse och jag vill på förhand tacka de vapenbröder som bidrar med sin kompetens och erfarenhet. Längre fram i september väntar den årliga övningen Archipelago Endeavor tillsammans med den amerikanska marinkåren och sen är det full fart fram till jul.

Jag önskar alla en skön sommar så hörs vi igen framåt hösten.

Foto: Ditte Boysen Ruge/Försvarmakten

REGEMENTSFÖRVALTAREN HAR ORDET

AV: PETER BRYNGER, REGEMENTSFÖRVALTARE

Förbandens utveckling mot framtiden kommer forma individens inriktning av utveckling av kompetens. Vi behöver utforma planer för utveckling av funktioner parallellt med den personliga utvecklingen. Den personliga utvecklingen ska utgå från organisationens behov.

Hur detta ska ske styrs i dokumentet *"Yrkes- och karriärutveckling i Marinen"*.

Specialistofficerens (SO) grundläggande utbildning syftar till att bli instruktör inom sin funktion.

Beroende på tidigare erfarenhet/kunskap kommer utvecklingen för individen variera. Det grundläggande är att den huvudtjänst du lärt dig under värnplikten är den huvudtjänst du riktas mot. Givetvis kan det finnas enstaka undantag.

Under sin första tjänstgöringstid (fyra till åtta år) ska specialisten

fördjupa och befästa sina färdigheter både som instruktör och övad i befattning inom funktionen. Därefter kan möjligheten till breddning av kompetens utnyttjas, beroende på ambition och framtida målsättning med karriären.

Breddning behöver inte nödvändigtvis innebära en ny/annan funktion. Funktionsbreddning kan också innebära tjänstgöring på högre nivåer eller andra förband.

För att detta ska vara möjligt behöver begreppet rörlighet användas i dess rätta bemärkelse. Vi vet av erfarenhet att enskilda chefer tenderar att *"hålla i"* sin personal vilket emellanåt hämmar individens utveckling och organisationens framtida behov. Specialistens karriär är inte linjär.

Garanten för den personliga utvecklingen är kompanifanjunkaren och bataljonsförvaltaren.

Dessa två befattningar är förutsättningen för personalförsörjningen. Kompanifanjunkaren ska följa upp sina specialister i syfte att utveckla deras kompetenser genom sin egen erfarenhet och yrkes- och befattningskurser (YBK).

Med den tillväxt vi står inför är personalförsörjningen en hörnpelare. Nya system förutsätter nya kunskaper. Både tekniskt, stridstekniskt / taktiskt samt säkerställa att vi får behålla personalen. Behålla perspektivet är det som kräver mest av organisationen. Balansen mellan uppgifter och personaltillgång är svår att uppnå då vi saknar både bredd och djup i de olika funktionerna. Vi har gott om duktig personal men behovet är större än tillgången. Under kommande år kommer flera av oss behöva *"spänna vad"* för lagets bästa. Det är det vi är, ett lag.

Foto: Ditte Boysen Ruge/Försvarsmakten

RAPPORT FRÅN AMFIBIEBATALJONEN

AV: ÖVLT MARCUS APPELGREN, C 2.AMFBAT

Då var den slut! Försvarsmaktsövningen 2023 även benämnd "Aurora".

För 2.amfbat och inte minst under-teknad var det en oerhört lärorik övning på många plan. Övningen har pågått under 14 dygn men har totalt allokerat 6 veckors arbetstid med förberedelser och vård. Vi har genomfört övningar från Oskarshamn till Kapellskär, via Oxelösund, Nynäshamn och Korsö.

Övningsmomenten har varit många och långa. Vi har bland annat övat; mobilisering, eskortering, sjömålsstrid, markstrid, marsch och återhämtning.

Det händer för tillfället mycket kring 2.amfibiebataljon och jag vill i denna rapport ta chansen att lyfta fram två saker som varit unik med Aurora 2023 och som kan vara av intresse för er läsare. Det första är att vi har mottagit och genomfört samövning av ett kompani från Nylandsbrigad. 170 soldater och officerare deltog under övningen.

Det finska kompaniet medförde bland annat egna sjömålsrobotar, laddningskapacitet och markstridsresurser. Övningsverksamheten har skett inom ramen för FISE:samarbetet där vårt samarbete med Nylandsbrigad går under namnet *Swedish/Finish Amphibious Task Unit (SF ATU)*, där undertecknad är chef detta år. Som ett led i förberedelserna deltog jag tillsammans med ett ledningslag på den finska stabsövningen KESI 23 som genomfördes tillsammans med Nylandsbrigad i februari. Några av officerarna från KESI 23 anslöt under Aurora 2023 vilket gjorde samarbetet effektivare från start.

Personkännedom och en bra uppfattning om varandras respektive förmågor fanns med andra ord på båda sidor sedan innan. Jag kan med handen på hjärtat säga att det varit riktigt roligt och givande att arbeta med våra finska kollegor. Under denna övning har bataljonens ledningslag varit blandade

men kompanierna till största del nationellt intakta, detta baserat på erfarenheter vi tidigare dragit.

Det andra jag vill framhäva är att 2.amfibiebataljon inte har övat i nuvarande organisation benämnd Insatsorganisation 2014 utan övat med den nya organisationen som bataljonen intar 2024. Detta mellan-steg benämns med lite olika namn; *Amfbat 2025* eller *Amfbat IO22*. Oavsett namn är organisationen ny för oss på östkusten. Systerförbandet i Göteborg (5.amfbat) har sedan tidigare intagit denna organisation direkt vid sin uppstart. Att båda bataljonerna från och med nu övar med samma organisation gör att vi snabbare kan dra lärdomar och slutsatser kring ett oprövat koncept.

Det har varit mycket utvecklande att få öva med nya förmågor och en annorlunda organisation. Utan att föregå utvärderingen av Aurora 2023 kan jag redan nu avslöja att systemet fungerat bra. Arvet från den tidigare organisationen har fungerat som en språngbräda och borgar för en bra start på organisationen 2.amfbat formellt sett intar under 2024.

Med det sagt kan jag meddela att framtiden ser ljus ut för amfibiesystemet, håll utkik efter fler rapporter!

RAPPORT FRÅN UTBILDNINGSBATALJONEN

AV: FJ NIKLAS WISTEDT, STABSCHEF UTBILDNINGSBATALJON

När jag senast skrev och berättade om Utbildningsbataljonens verksamhet var soldaterna precis klara med sin befattningsutbildning, och roade sig med fältmässighetsstärkande friluftsliv i Arvidsjaur. Med vinterutbildningen avklarad väntade grundutbildningens förbandsövningskedde.

BATALJONSÖVNING

I slutet av mars fick de värnpliktiga möjlighet att bekanta sig med sitt blivande krigsförband då de deltog i 2.amfibiebataljons lednings träningsövning, som i sin tur övergick i bataljonsövning 0 – båda dessa viktiga förberedelser inför försvarsmaktsövning Aurora.

ÖVNING AMFIBIE

Med start på annandag påsk påbörjades nästa stora (kanske den största?) utmaning – övning amfibie. De flesta läsare av denna tidskrift vet mycket väl vad prestationen innebär och den ska heller inte i text

beskrivas alltför ingående. Det blev många mil, lite sömn, och ett fältliv långt från värnpliktens inledande tältförläggningar med vedeldade kaminer. Våra värnpliktiga visade dock gott mod och imponerande fysisk styrka. Särskilt glädjande var det låga skadeutfallet – ett gott betyg till kompaniernas grundläggande soldatutbildning och fysiska fostran.

AURORA 23

Vilan efter övning amfibie blev inte lång innan det var dags för den stora föreställningen – försvarsmaktsövning Aurora. Åter inom ramen för 2.amfibiebataljon kastade vi loss från hemmahamnen Berga och gav oss ut på ett nästan tre veckor långt äventyr längs ostkusten; från Oskarshamn i syd till Söderarm i norr. Spridda över bataljonens kompanier fick våra befäl och värnpliktiga bidra till de flesta av dess förmågor: rörlighet, logistik, ledning, samband, mark-, och sjömåls-

strid. Lyckligtvis besegrades till slut den lede fienden och med brinnande landstigningsfartyg i ryggen vände färden hemåt i bataljonsmarsch mot Hårsfjärden.

REMI OCH MUCK

I skrivande stund har vi genomfört kompletterande utbildning vid bataljonen, men vårt stora fokus ligger just nu på materielvård, inventering och förberedelser inför utryckning. Soldaterna ser givetvis fram mot MUCK, men de allra flesta har valt att mycket snart vara tillbaka innanför grindarna. Glädjande nog slår årets värnpliktsskull sannolikt rekord i antal soldater som valt att ta anställning som kontinuerligt tjänstgörande eller som sökt specialistofficers- eller officersutbildning!

Ovanstående blir min sista rapport från utbildningsåret 2022–2023, och sedan en tid tillbaka har min blick vandrat mot en ganska närbelägen horisont mitt i den svenska högsommaren. Utbildningsåret 2023–2024 väntar med ett första (av tre) inryck redan i slutet av juli. Men mer om det en annan gång.

INTERVJU MED CHEFEN FÖR LOGISTIKENHETEN BERGA

Foto: Ditte Boysen Ruge/Försvarsmakten

Som en del i Ledning för ett starkare försvar upprättades 2019-01-01 Logistikenheter (LogE) vid respektive garnison. Detta gjordes genom en sammanslagning av delar av FMLOGs förråd (Servicecenter/servicepunkter) och FSVs tekniska enheter. Genom en de-centralisering av försvarslogistiken skapades ett tydligare logistikstöd vid garnisons-orterna och för krigsförbanden. Sedan 2019 har både logistikkoncept och organisation fortsatt utvecklas och idag har Logistikenheterna kommit att bli avgörande nyckelspelare för livet inom och kring våra garnisoner. Logistikenheterna är en DUC till C Amf 1 och sedan 2021 är major Fredrik Stadig den tredje i raden chefer för enheten på Berga.

Skulle du kunna inleda med att berätta lite kortfattat om din karriär? Vart tog den sin början och hur har resan sett ut fram till idag?

Till skillnad från många av mina förbandskollegor genomförde jag min värnplikt som pansarskytteguppchef vid P4 i Skövde 99/00. Efter tre insatser som soldat på

Balkan fick jag möjligheten att läsa den första akademiska officersutbildningen 06/09. 2015 kom jag till Amf 1 och fick då en tjänst som chef för sjukvårdspluton vid 206.amf-bieunderhållskompaniet och 2.amf-bat. Därefter har jag tjänstgjort i olika befattningar på 2.amf-bat och lämnade bataljonen som C S4 innan studier vid FHS.

Vad var det som fick dig att välja en militär karriär?

Den starka kamratandan, möjligheten att få vara en del av något större samt viljan att utvecklas för att möta nya utmaningar har varit stora bidragande krafter i mitt yrkesval.

Vad tar du med dig ifrån tidigare tjänster in i din nya roll som enhetschef?

Min bakgrund inom skytte och som soldat har alltid funnits nära mig. Som en del i stödjande förbandsdelar oavsett nivå måste det finnas en förståelse för soldaten/sjömannen längst ut på linan. Samtidigt är det viktigt i den roll jag har idag att få med sig det stridande perspektivet in i det bakre förvaltningsperspektivet.

Mycket har ju hänt i närområdet på kort tid i och med kriget i Ukraina. Hur skulle du säga att det påverkat LogE?

Kriget i Ukraina har påverkat LogE på så sätt att fokus på logistik åter fått fäste. Gamla sanningar såsom robusthet och redundans har blivit aktuella vilket gör att LogE ökat takten med att bygga ett bra stöd för krigsförbanden. Vi ser även ett ökat intresse från tidigare soldater att tjänstgöra inom enheten.

Försvarsmakten står ju inför en stor upprustning och marinen ska växa, inte minst på Haninge garnison. Hur påverkas Logistikenheten av detta? Kommer ditt/ert uppdrag att bli större i och med att man nu ska utbilda ytterligare marina förband på Berga?

Logistikenheten har tillförts stora personella resurser för att möta den kommande tillväxten. Vi tillväxer med ungefär 35% de kommande åren vilket är ett tecken på det. Tillförseln av personal till LogE måste takta med den generella

krigsförbandsutvecklingen. Fler krigsförband och ökade värnpliktskullar behöver både mer materiel och förvaringsytor.

Hur ser du på relationen och samarbetet inom garnisonen och de andra marina logistik-enheterna? Hur arbetar ni ihop och vad blir det viktigaste, samt största utmaningarna?

Vi har idag ett väl etablerat och synnerligen väl fungerade utbyte med de övriga två marina logistik-enheterna i Göteborg och Karlskrona. Vi lär av varandra och utvecklas tillsammans vilket är särskilt viktigt i det krigsplaceringsarbete som just nu genomförs på bred front.

Vidare ser vi också fram emot att etablera ett bra samarbete med 2.marinbasbataljon (2.mbasbat)

som upprättas den första oktober i år parallellt som ett nytt marint logistikkoncept sjösätts.

Arbetet tillsammans med 2.mbasbat och det nya marina logistikkonceptet kommer intensifieras under sensommaren och hösten. Med gemensamma krafter och resurser kommer vi ha riktigt bra möjligheter att leverera ett robust stöd till våra krigsförband.

Vad tänker du om relationen mellan förbandet och vapenbröderna? På vilket sätt tror du föreningen kan fylla en funktion i utvecklingen av morgondagens krigsförband?

Kamratföreningar i allmänhet och Vapenbröderna i synnerhet fyller en viktig funktion för utvecklingen. Både vad gäller kommunikationen

utåt men även som kunskapsbärande. Under min tid på Amf 1 har jag haft många fina möten med Vapenbröder där jag samtalat om "hur det var förr" vilket för mig skapat nya uppslag i hur vi skall utveckla den marina logistiken och stödet till våra krigsförband.

Om du fick skicka med en uppmaning till Vapenbrödernas medlemmar, vad som helst, vad skulle det vara då?

Samtalet kollegor emellan, oavsett ålder är nyttigt. Berätta er historia, den är viktig och kan leda till en positiv utveckling framåt.

LOGISTIKENHETEN BERGA UNDER AURORA 23

AV: MJ MAX ULLEBERG, STABSCHEF LOGE TILLIKA ÖVAD C LOGE UNDER AURORA 23

Aurora 23 har för Logistikenheten Berga varit ett rejält avstamp mot att utvecklas som krigsförband. Aurora 23 har också varit något av en milstolpe då detta var första försvarsmaktsövningen där logistikenheten övats och provats i nuvarande utformning.

Logistikenheterna i Försvarsmakten upprättades 2019 och har sedan dess bemannats, utvecklats och levererat stöd till krigsförband runt om i riket. Det finns dock tre logistikenheter som särskiljer sig från mängden, dessa tre är de med marin anknytning. Karlskrona i söder, Göteborg på västkusten och Berga på östkusten huserar varsin marin logistikenhet. Vad är det då som särskiljer dessa tre? Den marina anknytningen skapar en särprägel dels för att fler plattformar, system och förbandstyper ska försörjas, dels skapar de marina krigsförbandens uppgifter och beredskap helt andra krav på logistiken.

Under Aurora 23 har Logistikenheten Berga genomfört ett antal uppgifter utöver förnödenhetsförsörjning av krigsförnödenheter. För att nämna några saker har förbandet krigsorganiserats, stöttat krigsförbandens mobilisering vid mobiliseringsförråd, genomfört transporter samordnat med skydd från hemvärnsbataljoner, pårustat civilt A-fartyg med minor, mottagit och lastat kvalificerad ammunition till flottans och amfibieförbandens fartyg och båtar samt stöttat den marina militärbasen Haninge med taktisk reorganisation av fem (!) krigsförband.

Några hårda fakta för att visualisera detta kan ni läsa nedan:

- *Mottagit 20 pallar med förnödenheter från bakre hänvisning*
- *Levererat 15 000 dygnstat*
- *Levererat över 300 reservdelsartiklar*

- *Levererat strax under 500 000 liter dieselbrännolja till 19 olika fartyg (varav två finska fartyg)*
- *Genomfört avhjälpande underhåll på 14 båtar samt lyft av 25 båtar*
- *Pårustat 75 soldater inom ramen för mobilisering*

Kort sagt kan vi konstatera att det stöd Logistikenheten Berga levererar till vardags, under övningar och under insatser är en viktig pusselbit för den operativa effekten och en basplatta inom det marina logistikkonceptet. Under övning Aurora 23 har vi genom personalens utomordentliga flexibilitet och prestation utöver det förväntade visat på vikten av fungerande logistik i militära operationer.

Logistikenheten Berga växer personellt och förmågemässigt för att dimensionera oss mot krigsförbandens behov. Vi ser fram emot att utveckla logistiken och försörjningen av krigsförbanden ytterligare parallellt med utvecklingen av militärbasen och den kommande marina basbataljonen.

En milstolpe är passerad, nu blickar vi framåt med hög ambitionsnivå!

Foto: Ditte Boysen Ruge/Försvarsmakten

Foto: Anders G Warne

INTERVJU MED PETER LIDÉN

Ni som deltog vid årsmötet och pubaftonen tidigare i våras har redan hunnit stifta bekantskap med *Peter Lidén*. Ni andra känner mest troligt igenom honom från morgonsofforna på TV där han regelbundet fått kommentera kriget i Ukraina. Självklart passade även Borg-Skums redaktion på att ställa några frågor till Sveriges tidigare försvarsattaché i Ukraina när tillfälle gavs.

Om vi börjar med att backa bandet rejält, hur tog den militära karriären sin början?

Som för så många var det ett mer allmänt natur- och friluftsintrasse som i sena tonåren även kom att omfatta ett slags grabbigt militärintresse. Grundutbildningen på KA 5 och KA 2 gav mersmak och vid en repetitionsutbildning på 3:e Kustartilleribataljonen erbjöd KA 1 en anställning och på den vägen är det.

Vad jag förstår så påbörjade du din tjänst som försvarsattaché i Ukraina 2015, vad hade du gjort innan dess då?

Först en, då, traditionell karriär som instruktör och efterhand chef på olika nivåer inom rörliga och fasta sjöfrontsartilleriet med gästspel inom granatkastar- respektive Robot 17-systemen. Sedan sekelskiftet stabsvärlden på central nivå, med några inledande år på strategi-

ledningen och sedan flera år i insatsstabens planeringsavdelning. Detta då avbrutet av ett par år som lärare på "danska Försvarshögskolan", FAK, samt halvårstjänstgöringar i Nato- respektive EU-insatser.

Hade du någon koppling till Ukraina sedan innan eller blev det i rollen som försvarsattaché du reste till Ukraina för första gången?

FAK genomförde på den tiden – detta var 2005–2007 – årligen en mycket intressant "resa Östeuropa" till Kiev och Moskva. Detta var strax efter Orangea revolutionen i Ukraina då det första försöket att "fuska in" presidentkandidaten *Janukovitj* hade avstyrts och president *Jusjtjenko* hade valts (*Janukovyjtj* blev ju sedan president 2010).

Nyfikenheten väcktes nog där någonstans för en del av världen som under min uppväxt sågs som något ”grått, svårförståeligt och ointressant” jämfört med ”det så skimrande Väst”. FAK genomförde också en ”resje USA” och ett antal småresor inom Europa, som fick mig att omvärdera väldigt mycket.

Skulle du kunna berätta lite kortfattat vad rollen som försvarsattaché innebär?

En svensk försvarsattaché är underställd Försvarsmakten, FM, men samverkar med, och hyr oftast in sitt kontor hos, en svensk ambassad i landet man är diplomatiskt ackrediterad till. Rollen ser lite olika ut beroende på vilka intressen FM har i olika länder och regioner. I Ukraina var det primärt underrättelse-delen som var i fokus, men med början på hösten 2015 startade FM också sitt instruktörsstöd till ukrainska militären, så det var en hel del arbete med även det.

FM mångdubblade under mina fyra år sedan sitt stöd till Ukraina, vilket i sin tur innebar ökat intresse hemifrån. Jag hann därför tillbringa maximalt någon vecka per kvartal i ”mina andra två länder” Georgien och Moldavien. Det var dock mycket intressant att kunna jämföra hur dessa tre olika länder förhöll sig till varandra och till Ryssland över tid, samt hur de tre svenska ambassaderna arbetade i respektive land.

Om du ser tillbaka till din första tid i Ukraina, vad var det för ett land du kom till? Hur var stämningen och läget och hur såg man på sin tillvaro och framtid där och då?

Jag hade mycket med mina attachékollegor från andra länder att göra och de av dem som då hade varit där under Världighetsrevolutionen, på Majdan 2014, och de efterföljande ryska invasionerna på Krim och i Donbas, lät mig förstå att den tidsperioden hade förändrat allt. Det

som tidigare varit ett rätt splittrat folk hade, av ”yttre tryck”, mycket snabbt börjat enas som nation. Den trenden fortsatte under mina år där.

När jag kom till Kiev hade kriget stabiliserats geografiskt kring en ”front” i Donbas (vid länsgränsen mot Krim pågick inga strider), men dels dödades det fortfarande mycket människor där och dels fördes kriget väldigt intensivt och gränslöst på alla andra ”arenor” än den väpnade militära. Man såg aldrig samma ”brain drain” av driftiga entreprenörer och välutbildad arbetskraft från Ukraina som från andra stater, men visst var det många som på individnivå sökte sig mer välavlönade arbeten utomlands, mer eller mindre tillfälligt. Omvärldens förströdda engagemang och vad som upplevdes vara Rysslands orubbliga tyngd och resursöverlägsenhet, gav på sina håll ett visst mått av hopplöshet – men på de flesta håll egentligen snarare ett nyväckt trots och självkänsla. Entreprenörsandan var påtaglig.

Hur såg man på ditt, dina kollegors, Sveriges och omvärldens stöd under den här perioden?

När kriget bröt ut 2014 blev det initialt svårare att få information samtidigt som informationstörsten ”hemifrån” snabbt blev gränslös. Detta medförde att Ukraina efterhand blev allt bättre på informationstjänst och att samarbetet mellan oss attachéer blev unikt intensivt och väletablerat. Detta, då, inte minst i undergrupper så som mellan oss som hade instruktörsinsatser på plats eller inom den ”Nordiska gemenskapen”.

Sverige har tillhört de stater som stöttat Ukraina absolut mest ända sedan självständigheten 1991, oberoende av politisk färg på våra eller deras regeringar. Sverige är, rättmätigt, en faktisk och erkänd aktör

i Ukraina, vilket vi kanske inte är på samma sätt på så många motsvarande ställen. Till det kommer att svenska politiker och diplomater har varit bland de som tydligast och mest konsekvent tagit ställning mot Rysslands krig mot Ukraina, ända sedan det började.

Allt detta gjorde det ”lätt att vara svensk i Ukraina”, men som försvarsattaché var det kanske ändå att vi inledde och efterhand permanentade vårt militära instruktörsstöd till Ukraina som betydde mest. När det, som ukrainarna såg det, ”neutrala” Sverige - rent bilateralt och utan någon slags mandat från FN, EU eller motsvarande - satte upp en faktisk utbildningsverksamhet på plats gav det oss och mig avsevärt förbättrad tillgång och insyn.

Upplevde du att landet, människorna och mentaliteten på något sätt förändrades under åren du var där?

Trenden avseende ökad nationell sammanhållning, som hade inletts med krigets början, förstärktes efterhand. Det fanns ett antal samhällssektorer som hade ”fantomsår” efter att samarbeten och kontakter med Ryssland avbröts, så som inom handeln, försvarsindustrin, flyg- och rymdindustrin. Det fanns också många exempel på att släkter och familjer fann sig inte bara skilda genom en riksgräns som dittills inte haft annan än administrativ betydelse, utan också av ideologiska motsättningar. Det bor många etniska ryssar i Ukraina. Mina barn hade skolkamrater därifrån och många ukrainare talade bara ryska i vardagen. Men efterhand som kriget skördade offer polariserades förstås allt sådant. Språkmässigt talades det mer ryska än ukrainska på gatorna även i Kiev och jag hörde aldrig talas om att någon rysktalande hade haft problem på grund av språket. Ukrainsk media tvingades dock alltmer övergå till ukrainska,

vilket var kontroversiellt. Ryskan var vanlig i alla ickeofficiella sammanhang så opinionen var splittrad om nödvändigheten av språklagar. Jag uppfattar att dödsstöten för mycket av det där kom när Ryssland "kastade masken" och eskalerade kriget 2022, och även i traditionellt helt rysktalande städer som Kharkiv och Odesa vägrar nu allt fler att använda "fiendens språk". Till saken hör också att den kulturella och språkliga förryskningen av Ukraina var ett mycket målmedvetet projekt under både Tsarryssland och Sovjetunionen, så allt hänger på hur långt tillbaka man går i fastställdet av vad som är "återställning". Språket är förstås bara en del, men det belyser ändå hur ukrainska nationen har förändrats på grund av Rysslands krig – och folkmodiska krigföring – mot den.

Uppliver du att din egen bild av Ukraina förändrats från vad du tyckte/tänkte/trodde innan du tillträdde din tjänst 2015?

Definitivt. Jag hade nog faktiskt, trots mitt intresse för landet och det faktum att jag sökte tjänsten där, en initialt smått avmätt och nedlåtande syn på staten Ukraina. Det är rätt självklart att man, i vilket land som helst, antingen lär sig tycka om det eller flyttar därifrån, men i just ukrainafallet insåg jag under första halvåret hur mycket av mina fördomar som egentligen kom från en slags "västvärldens internalisering" av ett ryskt perspektiv på Ukraina. Väldigt många av de fantastiska rysslandsexperter som figurerar i Väst är också, kanske på motsvarande sätt som med min "ukrainofili", också russofiler. Inte alls på så vis att de tycker om Putin eller nuvarande samhällsskick i Ryssland, men på så vis att åtminstone deras perspektiv på Ukraina ofta färgats av det ryska. Jag är verkligen varken Rysslands- eller Ukraina-expert men hävdar att mycket av den misstro mot Ukraina som man tidvis möter även i Sverige bottnar

i ett synsätt om korrupta "lillryssar", vilket för övrigt var Tsarrysslands benämning på dem.

Blev du förvånad över Rysslands fullskaliga invasion av landet i februari förra året?

Ryssland krig mot Ukraina – för det är inte bara "i" Ukraina utan utspelas egentligen globalt, inte minst informationsmässigt – har aldrig handlat om "bara Krim". Det är tydligt uttalat från ryskt håll, inte minst Putin själv, att man inte kan acceptera ett självständigt Ukraina. Jag trodde inte att Ryssland, med så pass ändå begränsade resurser, skulle ge sig på att försöka militärt ta hela Ukraina – men jag blev inte förvånad över att deras strategiska mål kvarstår och efterhand också framstår allt tydligare.

Uppliver du att synen på Ukraina, från svenskt håll och västvärlden i stort förändrats på något sätt från tiden du själv var där tills nu?

Västvärlden, eller snarare några av staterna i den, grundlade sina respektive perspektiv och hållningar till kriget under åtta års villfarelser att man i någon grad skulle kunna normalisera förhållandet till Ryssland om man bara "teg ihjäl" vad de gjorde mot Ukraina. Eftersom vi här talar om demokratier så saknades inte heller då nationella debatter om detta, varför de alla – men viktigast Frankrike och Tyskland – slipade sina argument och övertygade sig själva alltmer om den inslagna hållningen.

Svenska diplomaters konsekventa obstruerande mot att acceptera undfallenhet mot Ryssland var lika överraskat imponerande för mig, som det var irriterat störande för vissa andra väststater. Demokratier nas spårbundenhet i detta innebar att några av dem, även efter den storskaliga invasionen, länge försökte urskulda Ryssland, hitta ut-

vägar åt Ryssland, förmå Ukraina att förhandla med Ryssland och i sistaläget åtminstone begränsa stödet till Ukraina så att Ryssland inte skulle riskera att "krossas". Västs enande och under 2022 stegvis alltmer resoluta stöd till Ukraina var anmärkningsvärt, inte bara trots att man haft åtta år på sig att komma dit utan faktiskt för att man under dessa åtta år hade galvaniserat direkt motsatt strävan.

Jag vet att det är svårt (kanske till och med omöjligt) att svara på, men kan inte låta bli att i alla fall ställa frågan ändå. Vad tror du om framtiden?

Vi talade tidigare om att Ryssland krig mot Ukraina aldrig handlade om bara en del av Ukraina, men frågan är kanske rent av om det ens handlar om "bara Ukraina". Jag tror inte det är bara tom retorik när Ryssland säger sig anse att man för krig mot Väst. Eftersom Ryssland nu inte rimligtvis har någon möjlighet att underkuva Ukraina, så blir det då en fråga om vad som händer när Ryssland förlorar. Mycket av det handlar om hur de förlorar.

Om det sker på ett sätt som inte leder till omfattande reformering av Ryssland så tror jag att det pågående kriget bara är upptakten till något mycket värre...

Uppskattningar från Ukraina talar om att uppbyggnad av Ukraina, bara rent infrastrukturellt, skulle kosta 1000 miljarder USD om kriget upphörde nu. Det finns, om kriget upphörde nu, tiotusentals krigsförbrytare i Ryssland, från presidenten och nedåt, som måste utlämnas och lagföras. Bara dessa två fakta säger en del om hur vi måste vilja att kriget ska sluta – för ingen kan ju tro att någotdera kravet kommer att efterlevas frivilligt av dagens Ryssland. Vårt bryderi borde därför handla om realismen i om ett tydligt och förnedrande nederlag i Ukraina räcker för att leda till ett

icke hotfullt Ryssland, snarare än om vilken grad av nederlag Ryssland bör tillåtas lida i Ukraina.

Jag såg ett citat i en artikel du medverkat i nyligen där du sa att ”så länge det finns en tolvåring med en smörkniv i Ukraina så kommer det att finnas motstånd”.

Kan du utveckla lite mer vad menar med det?

När media i Sverige, redan under de första veckorna av den storskaliga invasionen, propsade på att detta var ”Putins krig” och krystade fram ”alternativa perspektiv” och förståelse för åtminstone ”de stackars unga ryska soldaterna” – i ett läge när dessa var frivilligt anställda kontraktssoldater som helt från början ägnat sig åt systematiska övergrepp mot även barn i Ukraina – tyckte jag det gick helt överstyr.

När jag sa så, i en Tv-intervju i början av mars förra året, var det i ett resonemang där jag ville belysa dels det faktum att detta faktiskt är ”Rysslands krig”, dels att det inte med hedern i behåll går att tänka sig en tydligare rollfördelning mellan ”förövre” och ”offer” än i detta krig och dels att även om Ukraina då militärt skulle förlora så fick vi inte återigen försöka lura i oss själva att ”ajdå, men då har åtminstone dödadet och lidandet slutat”.

Om vi tar med oss begreppet motståndskraft och istället skiftar blicken inåt mot oss själva, vad tänker du då, utifrån dina erfarenheter, att vi i Sverige bör ta med oss från kriget i Ukraina och utveckla för att själva stå bättre rustade att möta en kris eller ett krig?

Jag tror att vi från Rysslands krig mot Ukraina kan lära oss saker om Ryssland, om världen och av Ukraina. Ukrainas motståndskraft kommer ur många års försvarskrig,

vilket vi inte kan utgå från blir fallet för vår del. Ryssland är på inget sätt ett land som andra och så länge Sveriges dimensionerande militära hot är Ryssland behöver vi agera därefter. Att omvärlden visade sig så benägen att ”se åt andra hållet”, när Ryssland invaderade Ukraina 2014, är också något att lära av. Ukrainas handlingskraft (och tempo) när det gällde att från statsmaktsnivån möta den ryska aggressionen, även rent militärt, är något att inspireras av. Likaså deras förmåga att omhänderta och kanalisera initiativ och viljekraft från medborgaranivån och civilsamhället. I Sverige har vi en tendens att förlita oss på myndigheter och

förvaltning – att ”någon annan” ska ta tag i saker.

Som avslutning då, vi har ju vapenbrödernas egen ordförande på plats i Kiev just nu. Om du fick skicka med en liten hälsning till honom, vad skulle du vilja säga då?

Jag känner ju vapenbroder Hans sedan länge och vet att han är sällsynt väl lämpad för tjänsten. Jag kan därför bara gratulera både honom och Ukraina till att han får chans att bidra till vad som är den i särklass mest angelägna frågan just nu: att detta krig ska sluta på rätt sätt.

Foto: Peter Lidén

En bild från Peters köksbalkong i Kiev framför Mikaelkatedralen i Kiev som dels var relikvarium för Sankta Barbara och dels en tillflyktsplats och samlingsplats för skadade för de protesterande från Majdan-kravallerna 2014. ”Fotografierna på katedralsmuren i bildens nederkant är de som stupat i kriget och de bildernas antal, liksom de sörjandes besök dit varje helg, växte kontinuerligt under våra år där” säger Peter.

RAPPORT FRÅN FÄSTNINGSMUSEET

AV: CHEFEN FÖR VAXHOLMS FÄSTNINGSMUSEUM ERIK HIMMELSTRAND

Fästningsmuseet ger varje år ut en årsbok som i ord och bild berättar om hur Stockholms skärgård försvarats genom tiderna. Årsboken ger vi ut i samarbete med vår vänförening Vaxholms Fästnings Musei Vänner, VFMV. I år när föreningen fyller 60 år så publicerar vi den 63 årsboken. Det kan synas märkligt att vi publicerat fler böcker än det förflutit antal år, men svaret hänger samman med att föreningen vissa år även gett ut guidehandledningar som har numererats.

Under de tre senaste åren har vi haft ett framgångsrikt samarbete med fotografen Peter Nerström som främst genom drönare har avbildat de gamla befästningarna och byggnaderna inom Vaxholms fästningsområde. Det vill säga området från Värmdö i öster till Lillskär i väster. De nytagna bilderna har varvats med historiska fotografier från fästningsmuseets bildarkiv, olika föreningsarkiv och privatpersoner. Det tål att nämnas att årsboken från år 2020 om Vaxholmslinjen blev så populär att den gavs ut i ett nytryck, och att årsbok 2021 om det gamla regementsområdet på Rindö i stort sett sålt slut. Då omtryck är kostsamma är det tveksamt om föreningen i framtiden kan göra fler

sådana. Så ett tips, köp upp ett exemplar av årsbok 2021 vid ett besök på museet innan de tar slut...

I år handlar skriften om den västra delen av Rindö. Ett område som utgjort ett servicecentrum för fästningen och kustförsvaret under 160 år. Det vill säga alltsedan marken köptes av försvaret åren 1838–1840. Anledningen till markuppköpet var bland annat att marken på själva Vaxholmen, där Kastellet ligger, inte räckte till när fästningen omgestaltades vid denna tid. Det behövdes nämligen mer plats för byggarbetarna, smedja, förråd, upplag av sten, virke och mycket annat för den omfattande byggnationen. Att äga marken var även nödvändigt för att kunna uppföra fästningen Rindö redutt på det höga berg som finns området. Från denna plats kunde nämligen Kastellet överblickas och nås av fiendens eld om terrängen erövrades. I årsboken berättas däremot inte så mycket om denna anläggning, är man speciellt intresserad så får man i stället köpa 2011 års bok.

Nu har annars sommarsäsongen äntligen rullat in och med den, trevligt nog ett stort antal besöksgrupper. Till turistsäsongen har vi detta

år byggt en tillfällig utställning som handlar om "Djur i krig". Det vill säga om hur våra vänner, djuren, bistått oss på alla tänkbara sätt genom århundraden av mänskliga konflikter. I utställningen får man även ta del av två unika dokumentärfilmer, den ena handlar om den hemliga försöksverksamhet som bedrevs på Gålö under det andra världskriget och som gick ut på att dressera sälar att upptäcka och markera främmande ubåtar. Den andra filmen handlar om den brevdueverksamhet som försvaret ägnade sig åt fram till år 1949.

Ska man besöka museet och Kastellet endast en gång under sommaren så tycker jag att man ska pricka in evenemanget "Kalla krigets fordon" som genomförs på Kastellet, **lördagen den 8 juli**. Denna dag visas fordon från åren 1947–1991. Bland annat kommer en bil från den östtyska gränspolisens att presenteras.

MISSA INTE DESSA EVENEMANG I SOMMAR

- 18 juni kl. 13** Konst och historia på Rindö redutt. Öppna ateljéer och hembakat fikabröd.
- 8 juli kl. 12–15** "Kalla krigets fordon". Terrängbilar, MC och utrustning från tiden.
- 15 juli kl. 13** Oscar-Fredriksborgs fort. Historia och chans att se en anläggning som oftast är låst.

För mer information, besök: www.vaxholmsfastning.se

AMFIBIESKYTTEKOMPANIET SÖKER NYA TIDVISTJÄNSTGÖRANDE MEDARBETARE.

HAR DU VAD SOM KRÄVS?

2. Amfibiebataljonen vid Stockholms amfibieregemente rekryterar tidvistjänstgörande soldater till amfibieskyttekompaniet. Vi söker dig som vill behålla ett engagemang inom försvarsmakten och som önskar tjänstgöra 2-4 gånger per år i syfte att skapa ett aktivt tidvistjänstgörande kompani. Vi värdesätter personliga färdigheter, stark viljekraft samt ett aktivt engagemang. Har du en vilja att vara en del av vår gemenskap?

Skicka ett mail till 203amfskkomp-amf1@mil.se med personligt brev och cv.

2. AMFIBIEBATALJONEN